

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravišstvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Hinavščina.

Celjski list »Deutsche Zeitung« piše dne 21. januarja 1934 v članku, povzetem iz nemškega inozemskega časopisa, naslednje: »Renegati (narodni odpadniki), ki zatajijo svojo narodnost, vedno trpijo škodo na svojem značaju. Narodnost je dar in naloga od Boga za vsakega posameznika. Tega daru ne sme nikdo nekaznjeno zlorabljati, tej nalogi se nikdo ne sme nekaznjeno odtegniti. Ljudstvo, ki stremi za tem, da dobi renegate, ne bo s temi ljudmi doseglo nobenega notranjega dobička. To so ljudje z zlomljeno hrbtenico, ki so jih svojci izločili, drugi pa ne priznali, čeprav se napram novemu narodu obnašajo kot 150odstotni narodnjaki, kar moramo tolikokrat doživeti.«

Te besede podpišemo v polnem obsegu. Renegati = narodni odpadniki niso značajni ljudje, ker so se izneverili materinemu jeziku in tistemu narodnemu značaju, ki so ga po božji volji prejeli od svojih staršev. Karkoli ima človek po svoji naravi, je dar božji: tudi narodnost je božji dar. Vsak dar Bog človeku podeli kot nalogo, ki jo mora vršiti, kot talent, ki ga mora uporabljati. Kdor tak dar prezira, kdor tak talent zametuje, ravna proti božji volji ter ne more ostati brez kazni. Narodni odpadniki so ljudje z zlomljeno hrbtenico, moralne spake in pokveke. Od njih nima ljudstvo, ki jih pridobi za se, nobenega dobička in nobene časti. Tudi njim ne daje časti, čeprav se v novem ljudskem krogu, ki so se mu pridružili, ponašajo s 150odstotnim patriotizmom. K večjemu jih izrabljajo tako, kakor so Turki porabljali svoje janičarje.

Članku, ki v njem o tem nelepem pojavu razpravljamo, smo dali naslov: Hinavščina. In to s popolno zavestjo in s popolno pravico. Naslovljeno je namreč to na nemške nacionaliste, ker to uganjajo, kar obsojajo. Narodno renegatstvo (odpadništvo) obsojajo, obenem ga pa tudi gojijo. Nemška nacionalna politika v naših krajih je vedno bila usmerjena v pravcu germanizacije (ponemčevanja): tako je bilo v nekdanji avstrijski državi, tako je tudi danes. V svežem spominu nam je še, kako se je v slovenskih krajih ohranjalo in množilo nemštvo. Pravih, v tej zemlji vzniklih Nemcev je bilo prav malo. Kar jih je bilo, so po večini bili nemški uradniki, od vlade poslani v naša mesta in trge. Drugo, kar se je dičilo z naslovom nemštva, so bili nemškutarji = srake, ki so se dičile z ukradenim pravim perjem.

Takšna je bila prej nemško-nacionalna politika v naših krajih. Sedaj pa je takšno nemško manjšinsko varstvo, kakor ga pojmujejo Nemci v naši slovenski domovini. To varstvo naj bi se raztezalo ne samo na prave Nemce, ki jih je bore malo, marveč tudi na posiljenice, kakor smo nekdanj vsled pritiska na naše časnike morali olepševalno imenovati neznajne nemškutarje. Nemci dobro vedo, da jih je premalo, da bi mogli dati zadostno število nemških otrok za manjšinske šole. Zato lovijo otroke slovenskih staršev, ki so ali nezavedni ali pa pod nemškim gospodarskim pritiskom. Kako daleč gre to nelepo lovljenje slovenskih otroških duš v nemške mreže, se vidi iz tega, da služijo temu namenu ne samo nemške kulturne prireditve, marveč tudi od Nemcev prirejena obdarovanja otrok o praznikih in drugih prilikah.

V najsvetlejšo luč pa postavlja počenjanje Nemcev usoda koroških Slovencev v Avstriji. Politiko narodno-manjšinskega varstva, za katero se tako toplo zavzemajo, ko gre za Nemce, izvajajo napram koroškim Slovincem z brezobzirnim in doslednim ponemčevanjem. Slovence hočejo obvarovati ne za slovenstvo, marveč jih pridobiti za nemštvo s tem, da jih pretvorijo v nemškutarje. To je cilj njihove politike. Ob desetletnici nesrečnega koroškega plebiscita so vse nemške stranke jasno izpovedale, da je njih skupni cilj, priteg-

niti Slovence v nemški kulturni krog, po slovensko rečeno: njih ponemčiti. Temu svojemu vrhovnemu cilju podrejuje vse ukrepe in vse ustanove na slovenski koroški zemlji: vse šole, ki so same ponemčevalnice od prve do zadnje, vse naprave gospodarske in socialne politike, celo tudi hiše božje, kjer naj bi Slovenci Boga častili na nemški način.

Kako daleč gre hinavstvo take politike, dokazuje poročilo celjske »Deutsche Zeitung« v številki z dne 18. januarja tega leta o »slovenskem zasebnem pouku na Koroškem«. Ker se na Koroškem v vseh šolah slovenski otroci samo ponemčujejo, ker se ne učijo slovenskih črk, da bi znali čitati slovenski katekizem, ker se vobče ne učijo latinice, da ne bi prišli do sposobnosti slovenskega čitanja, je Slovenska krščansko-socialna zveza prosila deželno vladu za dovoljenje, da sme prirejati zasebne tečaje za slovenske otroke od 12. leta naprej. Tozadevno dovoljenje je celjski hitlerjevski list raztrobental kot dokaz »dalekosežnih pravic, ki jih uživa slovenska manjšina v Avstriji«. V resnici pa je to dokaz za to, da so vse koroške šole za slovenske otroke samo ponemčevalnice, z namenom, da se v njih vzgojijo narodni odpadniki. In kaj so narodni odpadniki? Po opredelbi hitlerjevskega lista ljudje brez značaja, ker so zatajili svojo narodnost; ljudje, vredni kazni, ker zlorabljajo božji dar ter se odtegujejo od Boga dani nalogi; ljudje z zlomljeno hrbtenico, ki nikomur ne služijo v čast.



V NAŠI DRŽAVI.

Vlada Milana Srskiča je podala ostavko dne 25. januarja. Novo vlado je sestavil dne 27. januarja Nikola Uzunović takole: predsednik ministrskega sveta Uzunović Nikola, minister za zunanje zadeve Jevtič Bogoljub, minister za notranje zadeve Lazič Živojin, minister za vojno in mornarico armijski general Stojanović Dragomir, minister za finance dr. Djordjevič Milorad, minister za pravosodje Maksimović Božidar, minister za prosveto dr. Šumenković Ilija,

minister za trgovino in industrijo ter zastopnik ministra za gozdove in rudnike Demetrovič Jurij, minister za socialno politiko in narodno zdravje Pucelj Ivan, minister za gradnje in zastopnik ministra za kmetijstvo dr. Srkulj Stjepan, minister za telesno vzgojo naroda dr. Hanžek Lavoslav, minister brez portfelja dr. Andjelinović Grgur, minister brez portfelja dr. Kojič Dragutin, minister brez portfelja dr. Karamehmedović Hamdija, minister brez portfelja dr. Kramer Albert.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Ostavka francoske vlade. Pod pritiskom javnega mnenja vsled afere goljufa Staviskega je podal francoski ministrski predsednik Chautemps ostavko celokupne vlade dne 27. januarja.

Anglija in Francija za neodvisnost Avstrije. Nemčija širi neprestano svoj hitlerizem tudi po Avstriji. S pomočjo nemških hujškarij se vršijo pa Avstriji dnevne demonstracije proti Dollfusovemu režimu, atentati in vsakojaki nemiri. Radi teh vznemirjanj se je obrnila Avstrija na Društvo narodov, naj to uredi odnošaje med Avstrijo ter Nemčijo. Omenjena avstrijska pritožba je rodila ta uspeh, da sta se postavili Anglija ter Francija za avstrijsko popolno neodvisnost in da so že pričela mednarodna pogajanja za gospodarsko pomoč Avstriji.

Bolgarski kralj in kraljica sta se odpeljala v spremstvu ministrskega predsednika Mušanova in z več zastopniki dvora dne 24. januarja v Bukarešto, kjer sta bila slovesno in pristrčno sprejeta od romunskega kralja, vlade ter dvora. Listi naglašajo, da gre pri kratkem kraljevem obisku za ureditev bolgarskega manjšinskega vprašanja v romunski Dobrudži in za romunskega na bolgarskem ozemlju. Posvetovanja se bodo tudi bavila z ustanovitvijo direktne letalske proge med Bukarešto in Sofijo.

Prvo obletnico Hitlerjeve vlade v Nemčiji so svečano proslavili dne 30. januarja in jo ovekovečili z objavo no-

ve upravne razdelitve države na šest upravnih okrožij. Pri vsem tamtamu, katerega so uganjali hitlerjevci ob tej priliki s paradami svojih napadalnih čet, se mora pribiti dejstvo, da preživlja hitlerizirana Nemčija težavno krizo. Proti narodnim socializmom se dviga vedno bolj po razpršitvi marksistov kapitalistična desnica, ki se skriva za monarhizmom in širi nezadovoljstvo. Drugi očiti nasprotniki hitlerizma, ki se upajo nastopati proti vtikanju Hitlerja v zgolj verske in cerkvene zadeve, so nemški katoličani. Ob prvi obletnici Hitlerjeve vlade je pričel v Nemčiji kulturni boj, ki bo lahko imel nedolgedne posledice.

Pogodba o nenapadanju med Nemčijo in Poljsko. Dne 26. januarja je bila med Nemčijo in Poljsko sklenjena pogodba o nenapadanju za deset let. Dogovor se mora odpovedati šest mesecev pred potekom. Ako se to ne zgodi, se podaljša pogodba za nadaljnih deset let. Obe državi sta se zavezali, da medsebojnih spornih vprašanj ne bosta reševali z orožjem, ampak le mirnim potom.

Zedinjene ameriške države bodo le gradile 120 novih vojnih ladij. Proračun za zgraditev tega brodogradnja znaša 616.250.000 dolarjev.

cenjuje nevarnosti sedanjega časa ter se prilagodi načinu ptičja noja, ki v največji nevarnosti potisne glavo v pesek. V imenu Boga se vladajo večje države, kot so Avstrija in njene sosede. V imenu Boga se začeneja temeljni zakoni Zedinjenih držav. V zaupanju v Boga vrši predsednik Roosevelt svoje orjaško delo preosnove ameriškega gospodarstva. V imenu Boga se začeneja, da omenim samo še eden zgled, ustavne in osnovne zakonske določbe Švice, ki je boljše urejena država, kakor pa marsikatera druga.

Proti krematoriju. Krematorij je zavod za sežiganje mrličev. V naši državi doslej takšnega zavoda še ni. Kdor torej hoče biti deležen dvomljive sreče, da ga po smrti zažgejo, mora se v to svrhu dati prepeljati v inozemstvo. V Gradcu je bil pred nekaj več ko enim letom zgrajen in odprt krematorij, kojega vrata so na stečaj odprta tistim našim državljanom, koji med življenjem gorijo želje, da se po smrti zažge njihovo telo. V to svrhu je kajpada treba dosti denarja, ki ga pa danes ni. Zato pa graški sežigalni aparat precej počiva. Za naše svobodomislece, ki so tako željni posmrtnih plamenov, je lašten krematorij san, ki še ni uresničen in ki po njegovem uresničenju hrepenijo. Društvena oblika teh teženj se imenuje »Ogenj«, ki ima svoje člane po raznih krajih naše države. Tudi Maribor ni brez njih. Beogradski člani društva »Ogenj« so se zadnji čas odločili, da bodo počeli z graditvijo krematorija v Beogradu. Neki njihov član jim je namreč v to svrhu zapustil 1 milijon dinarjev. Proti tej nakani pa so se začeli puntati tisti ljudje, ki naj bi bili sosede nameravanega krematorija. Prebivalci predmestja kraljeviča Andreja, kjer naj bi stal krematorij, so priredili zborovanje ter so ostro prote-

stirali proti temu, da bi se v njihovem okolišju zgradil krematorij. Sklenili so energično resolucijo, ki so jo poslali beogradski občini, ministrstvu zgradb, ministrstvu narodnega zdravja in patriarhu Varnavi. Pravoslavna cerkev namreč v tem oziru soglašala s katoliško, da se tistemu, ki se po lastni volji da po smrti zažgati, odreče cerkveni pogreb.

Kako vero sovražijo. Framasonsko geslo se glasi: Vse javno življenje se mora laizirati — poposvetnjačiti, razkristjaniti. To svoje geslo izvaja framaionska loža povsod, kjer le more. Izvaja ga zlasti na Francoskem, kjer je sedaj na krmilu vlada, ki je z ložo iste duha. Framasoni so vplivali na sedanje vlado, naj podpravi radio. Framasonska organizacija »Svobodna misel« je že leta 1927 na svojem zboru v Parizu sklenila resolucijo, naj se radio podpravi in naj se zakonsko prepove prenos verskih govorov po radiu. Sedanja vlada je akuratio izpolnila framaionsko zapoved: podpravila je pariški radio ter prepovedala prenos verskih govorov. Vsako nedeljo je namreč v Parizu kak dober cerkveni govornik — zadnji čas jezuitski pater Peter Lhande — v radiu imel verska predavanja, ki so jih radi poslušali ne le v Franciji, marveč tudi v Belgiji, Švici, Nizozemski in Angliji. Framasone so ta predavanja strašno bodla v ušesa. Zato niso mirovali, dokler niso dosegli pri sedanji vladi prepoved takih predavanj. Proti tej uredbi je protestiral pariški nadškof kardinal Verdier. Protestiral je maršal Lyautey, veliki tvoritelj francoskega kolonialnega cesarstva, ki je na protestnem zborovanju katoliških študentov v Nancyu izjavil: »Za to prepoved se moramo zahvaliti framaionstvu.« Protestiral je za Katoliško akcijo njen predsednik sívolasi general Castelnau, ki si je med svetovno vojno pridobil nesmrtno zasluge za francosko domovino. Protestne besede, in sicer jako ostre protestne besede je zapisal najuglednejši pariški list »Le temps« (»Čas«), ki ne stoji na krščanskem stališču. List se zgraža nad tem, da se v času, ko se s Staviskyjevim skandalom ponižuje ugled Francije v svetu, valda trudi, da na vsak način oslabi to, kar bi moglo doprinesti k širjenju duha vpliva Francije. Ker se vlada sklicuje v navedeni uredbi na zakon, ki je izšel pred 30 leti o ločitvi države od cerkve in ki baje nalaga državi nevtralnost (nepriustranost) do vere, piše »Le temps« doslovno: »Framasonska vlada pravi: Država je nevtralna. Država je torej nevtralna, ko gre za to, da radio prenaša razprave o najvišjih vprašanjih iz ust najsposobnejših predstavnikov religije. Ni nevtralna, ko gre za to, da se vpliva na pravosodje, je pa nevtralna, ko gre za dvig morale (poštenosti)! Ali obstoji nevtralnost države v tem, da stoji nepremično in križem-rok, ko gre za to, da se proti napadom na red poudarjajo in poveljujejo duhovne vrednote, s katerimi razpolagamo? Ali si vlada domišlja, da bomo mi Francozi dalje trpeli to neumno komedijo državne nevtralnosti, ki povzdiguje kot dogmo (versko resnico) slabost, ohromljenje in moralno od-

PO SVETU KATOLIŠKEM

S posmehom o Bogu. V Avstriji je vlada izdelala nov ustavni načrt, ki naj pretvori avstrijsko republiko v krščansko-stanovsko državo. Ta ustavni načrt se začeneja z besedami: »V imenu Boga.« Ob teh besedah so se spotaknili kajpada avstrijski socialni demokrati, ki nočejo nič slišati o Bogu, ker pričakujejo odrešenje od nemškega židovskega pisatelja Karla Marksa. Socialnim demokratom so se v zasmehu Boga pridružili čehoslovaški narodni socialisti, ki so zapisali v svojem listu »Česke Slovo« te besede: »Stara avstrijska tradicija (izročilo) je, da se v težavnih položajih zatečejo k božji pomoči. Zato hoče Avstrija sedaj ustanoviti v imenu božjem novo ustavo, ki naj deželo spremeni v krščansko-stanovsko državo. Po božji milosti se je, kolikor se spominjamo, v Avstriji že mnogo začelo, kar pa ni tako milostno poteklo. Tudi novo podvzetje v imenu božjem daje malo jamstva kakor proti Hitlerju, tako proti pojavom razpada v Heimwehru. S pomočjo socialnih demokratov in sploh vseh protifašističnih struj bi se dalo več doseči, kot pa z milostjo božjo.« Češki narodni socialisti so torej na istem stališču kot avstrijski socialni demokrati: rajši z Marksom ko z Bogom. Menda živijo na tem svetu z zaprtimi očmi, da ne vidijo, kam je Marks danes dovedel svoje vernike: komuniste in socialiste. Če se že ogrevajo za Marksa in njegovo zavezništvo, pa bi naj to storili na način, ki ne zasmehuje Boga. Da bi Bog danes ne bil potreben narodom in državam, more misliti in trditi samo kak svobodomislec, ki v svoji zagrizenosti pod-